

DIVADLO
PETRA
BEZRUČE
OSTRAVA

nositel vyznamenání
Za zásluhy o výstavbu

Sezóna 1973 - 1974

NEZBEDNÝ
BAKALÁŘ

PETR RADA

KDO
MOUDRÝM
SE
CHCE
STÁT

Znám starce, kteří jenom vědě
jsou celý dlouhý život věni
a přes to všechno nechtěj vidět
jak směšný jsou a malicherní
Tak věz: Kdo moudrým se chce stát
má v první řadě sebe znát!

Znám velmože co domohli se
všelikých poct a velké moci
a přesto jejich hlavy lysé
strachem se potí leckdy v noci
Tak věz: Kdo moudrým se chce stát
nesmí se nikdy bát!

Znám dobráky co rozdávají
na všechny strany naučení
Víc moudrosti maj ptáci v háji
ti zpívají aspoň k potěšení
Tak věz: Kdo moudrým se chce stát
nesmí si na chytrého hrát!

Zikmund Winter: Nezbedný bakalář

Pan bakalář Václav Obrman Mezeříčský byl v rakovnické škole vrchním správcem velmi rád až do té chvíle, kdy mu nabil nezdovilý jonák Jan, pozůstalý po Mikulášovi sladovníkovi. To se stalo v pondělí svatodušní r. 1587 na hostěnici paní Kateřiny Červenkovy, kteráž měla pivo právě na čepě.

Tam byl pan bakalář od hrubého mládence škodně až do modřin bit a nějakými slovy nařklivými na své učitelské poctivosti, dosud dobře zachovalé, uražen, nad čímž tak těžkou mysl nesl, že mu škola byla proti mysli a nevděčnou.

Nic nehnulo jím, že se ta výtržnost a bezstudnost na Jana Mikulášova zle shrnula: nalezlít mu konšel na soudě, že »dvě neděle za kladou prost bez přetrží držán býti má u vězení, a jestliže by jeden den za kladou do vyjítí těch dvou neděl neseděl, tedy za ten den by byl povinen za kladou seděti jeden tejdén«. Nic nehnulo bakalářem, že »Jan připověděl, že jakživ ke vši řehole (tím mínil řeholi učitelskou) i k jiným lidem všelijak pokoj zachová«.

Václava Obrmana škola již netěšila. I vzal před sebe touže cestou jíti, kterouž kráčeli přemnozí kolegové jeho: opustiti školu a oženiti se.

A proč by ne? Vždyť je to vyzkoušeno. Maje takový úmysl, školy sytý bakalář, ba druhdy i kantor prostý vždy a téměř každý nalézal některé bohaté a sňatku chtivé vdovy, která »na své vdovské stoličce vážně, pokojně a poctivě seděla« čekajíc. Nejednen kollega to pěkně provedl; jel za nevěstou, byla-li přes pole, »vůhledy«, byla-li v městě, vzkázal jí, a co nevidět u přítomnosti přátel a smluvčí z vnuknutí božího (jakož každá svatební smlouva povídá) námluvu dokonalou k stavu svatému manželskému mezi sebou oba měli.

Tak právě učinil to pan Václav Obrman Mezeříčský. Vzkázal paní Dorně Malinovské, a již namluvili se. Paní Dorna měla pěkný dům a hojnou výbavu. V mužském masopustě následujícího léta odbyly se svatební smlouvy.

Bakalář se tedy oženil - ale co škola? Tu si vzali na starost páni radní v čele s primasem Píseckým.

Jiří Vrba

NEZBEDNÝ BAKALÁŘ

Muzikál podle Zikmunda Wintera

Režie: Jiří Vrba j. h.

Asistent režie: Jaroslav Těšitel

Scéna: Otakar Schindler

Kostýmy: Zdeněk Šánský j. h.

Hudba: Petr Hapka j. h.

Texty písní: Petr Rada j. h.

Choreografie: Karel Jurčík j. h.

Československá premiéra 5. dubna 1974

Hrají:

Písecký, primas města Rakovníka

Písecká, jeho žena

Šmardoch, radní

Šmardoška, jeho žena

Bezprstý, radní

Bezprstá, jeho žena

Žlutický, písař

Žlutická, jeho žena

Baltazar, jejich syn

Zachariáš, kantor

Matěj, vysloužilý bubeník

Anna, hospodská

Johana, schovanka

Mikuláš, řeznický tovaryš

Matka Lvice

nositelka vyznamenání Za vynikající práci

Nembaj, polykač ohně

Tille, muž bez tváře

Solomina, nemá tanečnice

Bakalář Jan, rektor rakovnické školy

Martin, žák

Hanuš, žák

Diviš, žák

Zich, žák

Bartoloměj, žák

Havlík, mendík

Dívky a mendíci

* dětské role a žáci Státní konzervatoře v Ostravě

Představení řídí MARTA BIELECKÁ

Text sleduje MARTA VESELÁ

JIŘÍ ZACH

LUDMILA BEDNÁŘOVÁ

LUDĚK ELIÁŠ

ALENA TOMÁNKOVÁ

VÁCLAV ROŠTLAPIL

VĚRA JANKŮ

JAROSLAV FUKALA

MARIE VIKOVÁ

OTAKAR PRAJZNER

MILAN ŠULC

JERONÝM HORÁK

JOHANA TESAŘOVÁ

LENKA TERMEROVÁ

MILOSLAV ČÍŽEK

ŠTĚPÁNKA RANOŠOVÁ

IVAN MISAŘ

MILAN KOUTNÝ

BARBARA PLICHOVÁ

JAN FILIP

JAROSLAV TĚŠITEL

JIŘÍ ČAPKA

JAN ODL

MARIAN POBEHA *

PETR FRYDEL *

RENÉ KUBÍK *

VLADIMÍR ČÍŽEK *

Petr Rada:
Žil jest v Praze student Jan

Žil jest v Praze student Jan
gaudeamus
měl rád vína plný džbán
gaudeamus
Měl rád taky pěkné panny
věčně byl zamilovaný
Žil jest v Praze student Jan
gaudeamus

S loutnou za ní vyšplhal
studiosus
do rána jí pěkně hrál
studiosus
Červánky když vyšly ranní
zrůžověla i ta paní
S loutnou za ní vyšplhal
studiosus

Jednou domů v noci šel
studiosus
tu ženský pláč uslyšel
studiosus
V jednom okně paní štkala
že se za stařečka vdala
Jednou v noci domů šel
studiosus

Krásná paní neplač víc
gaudeamus
nedělej si z toho nic
gaudeamus
Spusť mi provaz z okna
dolů
do rána budeme spolu
Krásná paní neplač víc
gaudeamus

Po roce když tudy šel
gaudeamus
tu dětský pláč uslyšel
gaudeamus
Zastesklo se po provaze
studentovi v městě Praze
po roce když tudy šel
gaudeamus

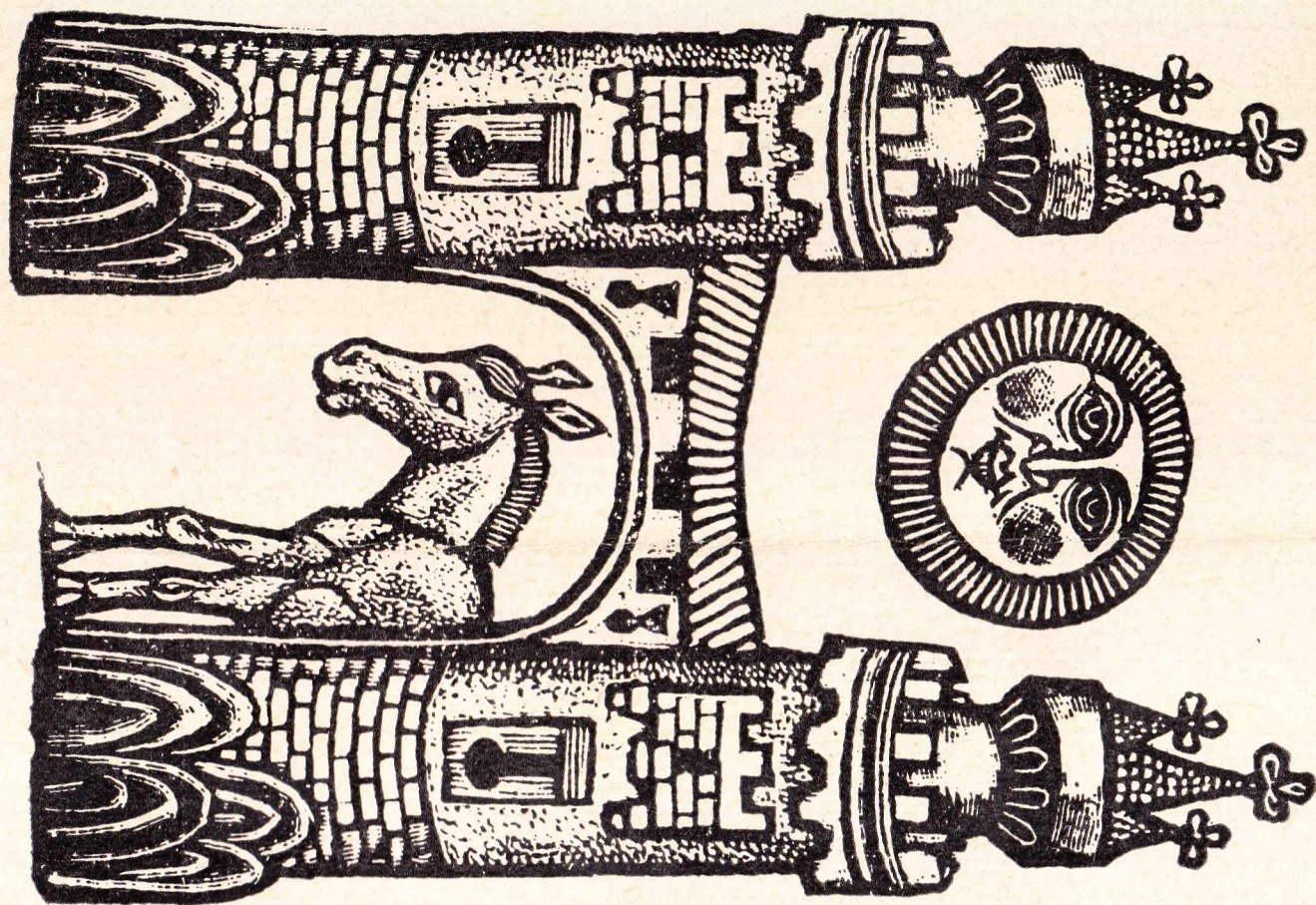
O nezbednosti bakalářů

napsal velmi plastický obraz Zikmund Winter ve svých historických povídkách »Rakovnické obrázky«. Když je pozorně čteme, zjistíme, že ta příslovečná »nezbednost bakalářů« je vlastně výrazem nechuti zařadit se ke žravému pohodlnictví, chlípné rozmařilosti, měšťácké lakotě a nabubřelosti pánů radních města Rakovníka 16. století, které více zajímá pivo, než budoucnost rakovnických dětí. Takže pod rouškou nezbednosti cítíme pokrokovost raného obrozenectví bakalářů, nesouhlas s takovýmto druhem měšťáctví a vzpuru proti němu. Školu na spadnutí s děravou střešou, hlad a bídu museli prožít všichni žáci – pokud ovšem městy vládly takové držgrešle jako v Rakovnici – aby se jim dostalo základního vzdělání. Děravá škola na straně jedné a učebnice zdarma na straně druhé, to jsou dva vzdálené světy. V tom lepším dnes žijeme. To připomínáme i dnešním muzikálem.

Bakalář Jan, žáci, mendíci, rakovničtí konšelé, bubeník Matěj, hostinská Anna a její schovanka Johana, řeznický tovaryš Mikuláš, žlučovitý kantor Zachariáš a skupina kejklířů podávají věrné svědectví o době, kdy každý záček musel platit a velmi draho za to, že se mohl učit číst, psát a počítat... Dnešním žákům se to plným právem může zdát jako zlá pohádka, ale historie ji plně dosvědčuje.

J. T.

29. sezóna

Program Divadla Petra Bezruče v Ostravě

Umělecký ředitel Ladislav Knižátko

Dramaturg Ivan Taller

Výtvarná spolupráce Otakar Schindler - Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p. Olomouc, provoz 22, Hollarova 14, Ostrava 1.

V programu použito dřevorytů Zdeňka Mézla z publikace »Písňě žáků darebáků« vydané nakl. Svoboda 1971.

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA, Praha.

Cena 1,80 Kčs